

KLSH AUDITON 22 PËRQIND MË SHUMË SUBJEKTE TË BUXHETIT QENDROR

nga Manjola NAÇO – Drejtore Departamenti,

botuar në gazetën “Koha Jonë”, më 23 janar 2014.

Këto ditë, zhvilloi analizën vjetore Departamenti i Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm. U analizua veprimtaria e Departamentit, duke u përqendruar kryesisht në arritjet e punës audituese të realizuar në përputhje me programin e vjetor të auditimit të miratuar për vitin 2013, treguesit lidhur jo vetëm me numrin e auditimeve por edhe me llojin e rekomandimeve të dhëna sipas Institucioneve duke gjykuar edhe për impaktin që kanë sjellë këto auditime në mirëadministrimin e fondeve publike dhe në mirëqeverisjen në përgjithësi. Analiza u ndal edhe në nivelin e zbatimit të masave të rekomanduara, të cilat janë me të larta krahasuar me vitin 2012. Analiza i kushtoi vëmendje edhe punës së audituesve të departamentit në drejtim të analizës dhe shqyrtimit të cilësisë së auditimeve, zbatimin e kodit etik si dhe vlerësimin e veprimtarisë së secilit auditues, pjesëmarrje në trajnime etj.

Treguesit e arritur

Në vijimësi u paraqitën treguesit e realizuar si më poshtë: për vitin 2013 realizimi i planit të auditimeve paraqitet në masën 122 %. Kanë përfunduar dhe janë evaduar materialet e auditimit në 39 subjekte, të cilat sipas llojit të auditimit të kryer, në:

- 25 subjekte   auditimet janë kryer të përputhshmërisë (ligjshmëri dhe rregullshmëri financiare) të aktivitetit ekonomik dhe financiar;
- 12 subjekte   janë kryer auditime financiare të rregullshmërisë dhe ligjshmërisë sipas praktikave të NAO së Britanisë së Madhe;
- 2 auditime   kanë   qenë   tematike, e përkatësisht për zbatimin

rekomandimeve të lëna nga KLSH-ja në kontrollet e kryera në vitin 2012 dhe 2013.

Gjatë punës audituese të vitit 2013 janë dhënë nga Departamenti gjithsej 779 rekomandime, nga të cilat:

- a. Për përmirësimin e akteve ligjore dhe nënligjore janë bërë 67 rekomandime;
- b. Për përmirësimin e gjendjes dhe të veprimtarisë së institucioneve të audituara janë rekomanduar 465 masa organizative;
- c. Për zhdëmtimin e dëmeve ekonomike të shkaktuara nga persona dhe subjekte private kontraktore, është konstatuar një dëm ekonomi në 116 raste në shumën 12,190,484 mijë lekë dhe është kërkuar nxjerrja e titujve ekzekutivë dhe ndjekja në rrugë ligjore për 115 raste në vlerën 11,177,884 mijë lekë. Nga vlera e dëmit ekonomik të konstatuar gjatë këtij viti, janë pranuar nga titullarët dhe kanë nisur procedurat për kthimin e shumave të përfituara padrejtësisht në 33 raste në shumën 55,032 mijë lekë, priten përgjigjet nga subjektet e për rrjedhojë konsiderohen në proces zbatimi për 33 raste në shumën 11,935,131 mijë lekë dhe nuk kanë kthyer përgjigje ose në përgjigjet e titullarëve nuk shprehen për nisjen e procedurave ligjore për zhdëmtimin e tyre, e për rrjedhojë i konsiderojmë të pa zbatuara 49 raste në shumën 200,321 mijë lekë;
- d. Janë rekomanduar 95 masa disiplinore, nga këto është kërkuar largimi nga shërbimi civil, largimi nga puna apo ndërprerja e kontratës së punës për 31 zyrtarë të nivelit të mesëm dhe të lartë;
- e. Janë rekomanduar 36 masa administrative.

Cilësi në auditim

Analiza tregoi se gjatë vitit nuk ka patur vetëm rritje në sasi të gjetjeve apo rekomandimeve të bëra por kjo është shoqëruar me një punë më cilësore në argumentimin e masave të propozuara në raport me gjetjet nga auditimi, në përpjekje për arritjen e objektivit për përcaktimin e drejtë të masave të propozuara ndaj administratës publike.

Gjatë vitit, krahas impenjimeve në auditim është ndjekur me përparësi programi i trajnimeve të organizuar nga Sektori i Trajnimeve në KLSH. Gjithsej janë kryer 507 ditë trajnimi dhe mesatarja e departamentit është 22 ditë trajnimi në vit për çdo

auditues në fusha të ndryshme. Janë realizuar aktivitete për rritjen e njohurive të stafit për të mundësuar permbushjen e detyrimit të KLSH për të dhënë një opinion për raportin vjetor të konsoliduar të zbatimit të buxhetit të shtetit, të sistemit të kontrollit dhe auditimit të brendshëm, vlerësimi i veprimtarisë së auditit të brendshëm në përputhje me standardet ndërkombëtare. U vlerësuan arritje pozitive në drejtim të zbatimit të kodit të etikës, si dhe u vlerësuan artikujt e shkruara në shtypin e përditshëm dhe në Revistën “Auditimi Publik” të KLSH gjatë vitit 2013. Ka arritur në rritje kontributi në thellimin e rolit të institucionit në luftën kundër korrupsionit në përpjekjet e KLSH, për arritjen e objektivit mbi ndikimin dhe këmbënguljen për krijimin e një mjedisi parandalues kundër mashtrimit financiar dhe korrupsionit dhe rritjen e rolit të KLSH në luftën kundër korrupsionit bazuar në standardet e INTOSAI dhe standardin ISSAI 1240.

Duke patur si një drejtim të ri të punës së KLSH pjesëmarrjen e publikut dhe përgjigjes në kohë të ndjeshmërisë qytetare gjatë vitit 2013 janë trajtuar gjithashtu brenda afateve, 79 ankesa nga qytetarët, pa cënuar punën e përditshme. Krahas arritjeve dhe dobësive të konstatuara në punën e departamentit, u vu theksi në kontributin më pozitiv në arritjen e objektivave.

Kryetari i KLSH-së, Bujart Leskaj, vuri në dukje arritjet pozitive të Departamentit të Buxhetit Qendror, i cili ka pasur prodhimtari pozitive, pavarësisht ndryshimeve. Ai theksoi se “në këto dy vite në punën tonë u orientuam tek parimet themelore të auditimit, Deklarata e Limës, Meksikos, standardet e përgjithshme dhe standardet e fushës. Kemi publikuar gjithashtu Udhëzuesin e Auditimit Financiar dhe të Përputhshmërisë të cilët duhet të jenë udhërrefyesit tuaj në punën e auditimit. Duke venë në përdorim këto materiale themelore për punën e audituesit, ju do të jeni në gjendje që shumë shpejt të rrisni nivelin analitik të raporteve dhe të lehtësoni strukturën e tyre. Në këtë kontekst është i nevojshme përvetësimi i koncepteve shkencore të përfshira në pesë numrat e revistës sonë shkencore "Auditimi Publik", duke i dhënë vlerë të shtuar punës audituese si edhe njohurive tuaja personale dhe shkencore”.

Puna në të ardhmen

Gjatë diskutimeve të shumta, e morën fjalën Kryeaudituesi i Departamentit, z. Muhamed Kavaja, si dhe auditues të tjerë me përvojë si z. Beleshi, znj. Piranjani, të cilët në vija të përgjithshme diskutuan pikat e mëposhtme:

AUDITUESIT E KLSH-së NË SHTYPIN E PËRDITSHËM

- nevoja për shtimin e burimeve njerëzore në dispozicion të Departamentit;
- nevoja për lehtësimin e volumit të raporteve të auditimit;
- unifikimi i rekomandimeve dhe i terminologjisë të përdorur;
- nevoja për trajnime praktike që lidhen me kontekstin real të punës së përditshme audituese;
- bërja e materialeve audituese sa më atraktive dhe të kuptueshme për publikun e gjerë.

Në fund, kryetari Leskaj ju drejtua audituesve të departamentit më këshillën se pritshmëria institucionale në lidhje me arritjet e gjithë secilit është drejtpërdrejtë e lidhur me trajtimin që audituesit i japin observacioneve të subjekteve të audituara. Pra trajtimi i këtyre observacioneve me ndërgjegjshmëri dhe paanshmëri nga ana e tyre është detyrë e çdo audituesi të ndershëm dhe me integritet. Z. Leskaj përfundoi duke u shprehur se: “Vijat e bardha të punës sonë, të cilat duhet të na udhëheqin gjithmonë, janë Kushtetuta, Ligji, Standardet dhe praktikat më të mira të partnerëve tanë ndërkombëtarë”.